

Context sau abstractizare

Context or abstraction

Două clădiri de birouri în Víziváros, Budapesta, urmează strategii arhitecturale radical diferite.

În Víziváros, Budapesta, țesătura urbană istorică, distrusă după al Doilea Război Mondial, împreună cu construcțiile mai noi, care uneori reinterpretează sistemul blocurilor urbane introvertite, creează un context neomogen. Sunt prezente simultan atât elementele zonei de oraș - care se dezvoltă continuu din epoca medievală -, cât și exemplele moderniste emblematic postbelice; zona e tipică prin tiparul incitant de divers al șirurilor de fațade neîntrerupte și cam deteriorate, de înălțimi diferite. Recent, două clădiri de birouri au fost construite în această zonă, la aceeași scară, la distanță de o singură stradă una de alta, dar urmând strategii arhitecturale radical diferite. Precum o picătură într-un ocean, putem observa aici dihotomia incitantă și abordările diferite ale arhitecturii contemporane din Ungaria.

Clădirea de la intersecția străzilor Kacska și Gyorskocsi, proiectate de Tamás Tomay, Zoltán Galina și Zoltán Szabó - nominalizată pentru Premiul Mies van der Rohe în 2011 -, a fost dată în folosință în 2009, în timp ce noul sediu al firmei IT din Medve utca, conceput de Katalin Csillag și Zsolt Gunther (echipa 3h architecture), a fost terminat în această primăvară. În ceea ce privește suprafața construită de 1.300-1.350 m², aceste clădiri sunt exemple atipice de arhitectură pentru birouri. Oricum, neutralitatea organizării spațiului le este comună, deoarece funcția de birouri cere, de obicei, o structură exactă, flexibilă, detașată față de semnificații sau alte consecințe ale proiectării înseși. Forma exterioară a acestui tip de clădiri este, de obicei, în contrast paradoxal cu spațiile interioare neutre, care n-au o destinație anume. Această caracteristică stilistică amplifică semnificația strategiilor arhitecturale cu rădăcini diferite: în timp ce

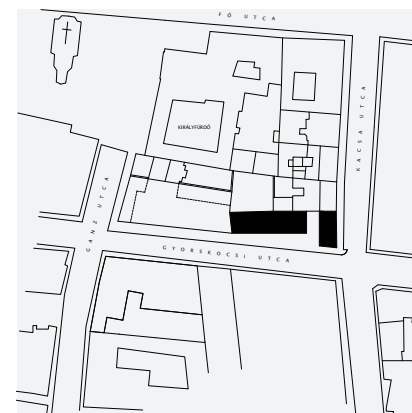
la clădirea concepută de Tamás Tomay și partenerii săi toate deciziile pot fi dezvoltate în principal de la un anumit context spațial, care e determinat de casele alăturate, cu mari diferențe de înălțime, noua lucrare a echipei 3h poate fi asociată unui concept abstract.

Abordarea inspirată de context

Volumetria neomogenă concepută de Tomay și echipa sa reprezintă o mostră a texturii urbane din Víziváros. Aici putem găsi Baia Termală Király, funcțională chiar și în prezent, construită în timpul ocupației turcești din secolul al XVI-lea, iar fondul construit constă dintr-un șir neîntrerupt de case de vârste și înălțimi diferite. Cele două case vecine la intersecție, marcate de străzile Gyorskocsi și Kacska, au trăsături comune: pe de o parte, o casă cu șase niveluri, recent construită, cu acoperiș-terasă, pe de altă parte, un monument cu două niveluri, cu acoperiș înclinat. Tomay și partenerii săi, respingând articularea în trepte succesive, au eliminat paradoxul regulamentului care cerea conectarea caselor într-un șir neîntrerupt, creând două mase separate și un spațiu semiprivat între ele, capabil să organizeze intrările. În acest fel, s-au concentrat pe relația dintre clădiri și vecinătăți. Spațialitatea apărută din proiectul împărțit astfel retrace automat volumul mai mare de la aliniamentul stradal, ceea ce conferă o atmosferă de tranziție față de stradă, precum și asigurarea dominanței cu privire la amplasarea pe colț a volumului mai mic.

Cele două clădiri, ca două elemente de compoziție, au caractere diferite, dar sunt încă în strânsă relație. Masa mai mare cu parter și

TEXT
Levente Szabó
FOTO / PHOTO
Tamás Bujnovszky

◀ Clădirea de birouri de la intersecția străzilor Kacska și Gyorskocsi, Budapesta

Office building on the corner of Kacska and Gyorskocsi streets, Budapest

▲ Plan de situație
Site plan

EN

In Víziváros, Budapest, two office buildings were recently built within only one street distance from the other, with the same scale, but following a radically different architectural strategy. They highlight the exciting dichotomy and different approaches of contemporary architecture in Hungary. This genre feature magnifies the significance of architectural strategies with different roots: while in the building on the corner of Kacska

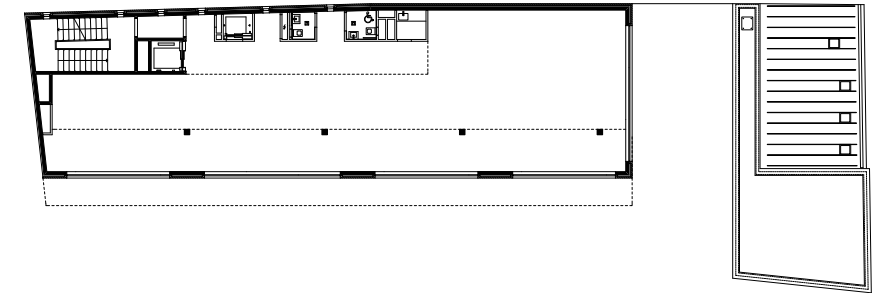
and Gyorskocsi streets, designed by Tamás Tomay and his partners, all decisions can be originated primarily from the certain spatial context which is determined by the adjacent houses with large height difference, the new headquarters of an IT company in Medve utca, designed by Katalin Csillag and Zsolt Gunther (3h architecture) can be considered a kind of abstract concept-building.

42

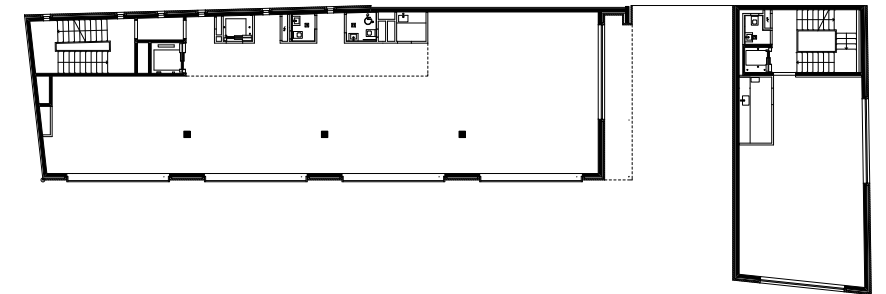
Din vecini Neighbors

>> **Clădirea de birouri de la intersecția străzilor Kacska și Gyorskocsi, Budapesta**
 Office building on the corner of Kacska and Gyorskocsi streets, Budapest

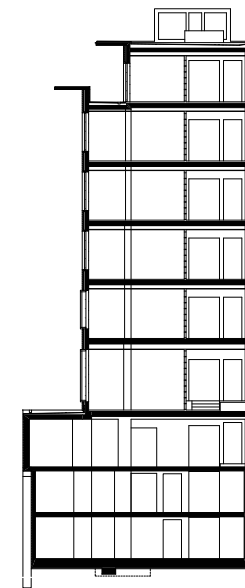
>> **Plan etaj 4**
 4th floor plan

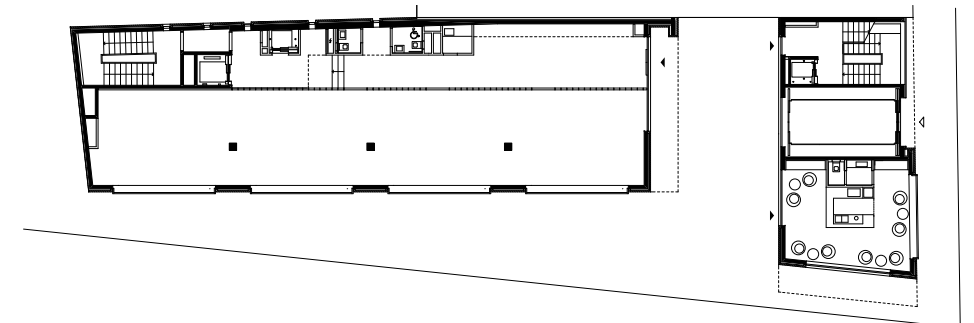
>> **Plan etaj 1**
 1st floor plan

<< >> **Clădirea de birouri de la intersecția străzilor Kacska și Gyorskocsi, Budapesta**
 Office building on the corner of Kacska and Gyorskocsi streets, Budapest

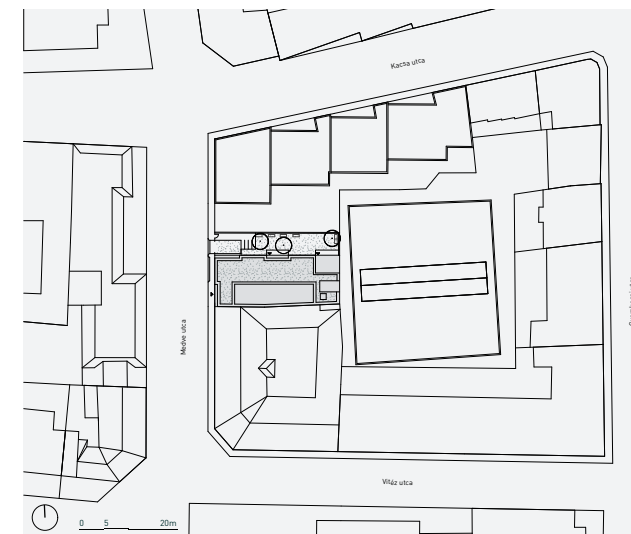
>> **Secțiune transversală**
 Transversal section

>> **Plan parter**
 Ground floor plan

cinci etaje are un acoperiș plat, etajul superior retras e accentuat de mari cornișe de beton. Ferestrele masive ale fațadei, aparent întinse de la un stâlp la altul, sugerează o structură-cadru - în contrast cu compoziția de tip bloc a volumului mai mic -, însă mutarea ferestrelor pe fațadă face ca suportul principal să fie evident furnizat de stâlpii retrași (necesitatea unei structuri de preluare a încărcărilor intermediare este un rezultat al conceptului fațadei). Distribuția repetitivă și deplasată orizontal a ferestrelor, mutarea acestora în plan la nivelele inferioare, conformația consolei deasupra intrării principale, precum și etajul superior retras întăresc poziția clădirii, dar și relația sa cu volumul mai mic. Acesta este lipit față de calcanul casei vecine cu acoperiș înclinat, dar la colț apare o componentă independentă, terțiară, mai apropiată față de clădirea mai înaltă, atât ca înălțime, cât și ca formă. Acest element de colț funcționează drept „interfață”

specială: din unele unghiuri pare a fi independent, iar din alte poziții, mai degrabă asemănător cu clădirea înaltă, deși aparține în primul rând corpului mai mic.
 În afara acestor considerente de formă, deciziile extrem de echilibrate derivând din conceptul de amplasare apar în proiectul fațadei și în detalii: articulațiile de extensie ale suprafețelor suprapuse de cărămidă păstrează compoziția îmbinată, exprimată în țeserile specifice zidăriei. Mai mult, acoperirea planului inferior al consolelor cu cărămidă subliniază simultan caracterul masiv și modul de așezare a cărămizii: aspectul masiv și cel de suprafață sunt deopotrivă prezente. Felul în care arhitecții folosesc materialele se află în strânsă relație cu exemplele obiective ale aplicării, libere atât față de aspectele narative ale arhitecturii maghiare de cărămidă, cât și față de conotațiile romantice.

Clădirea de birouri de la intersecția străzilor Kacska și Gyorskocsi, Budapesta

Office building on the corner of Kacska and Gyorskocsi streets, Budapest

Plan de situație
Site plan

Abordarea din direcția compoziției abstracte

Noua clădire, realizată de echipa 3h, este amplasată într-un mediu nu mai puțin eterogen din Medve utca. Pe de o parte, la unghiul drept al străzii există o clădire de cărămidă de cinci niveluri și cu acoperiș plat, construită în anii '70, cu logii deplasate precum dinții fierăstrăului; în timp ce vecinul imediat este o casă cu trei niveluri, cu fațadă clasică și acoperiș înclinat. Aici șirul neîntrerupt al caselor se oprește; planul de reglementare definește fără ambiguitate așezarea construcției: trebuie să fie unit cu calcanul vecin, de înălțime mai mică, pentru a crea un șir neîntrerupt de fațade la stradă, având o fațadă laterală spre curte - un spațiu deschis intermediar. Această metodă de așezare neobișnuită servește și modelării clădirii, deoarece, datorită spațiului deschis intermediar - care nu aparține nici centrului blocului urban, nici străzii -, fațada laterală a devenit un element foarte important, iar aceasta face ca volumetria să fie mai aproape de modelul casei izolate pe lot decât de cel al caselor înșiruite. Caracterul inițial al locului e mai departe întărit de gestul în care înălțimea și acoperișul plat al clădirii sunt ajustate nu către vecinul imediat, ci către casa de pe colț.

Programul funcțional de clădire de birouri (sediul de firmă) a permis adaptarea soluției arhitecturale la nevoi unice: structura spațiilor interioare stimulează un mediu inovativ de lucru, imaginea exterioară a clădirii a creat simbolul ușor identificabil care, din punctul de vedere al marketingului, poate fi interpretat drept logo. Atriumul pe mai multe niveluri, de la calcan, este înconjurat de zonele de birouri ca niște colțare. Fațada e compusă dintr-un sistem de elemente asemănătoare unor cutii, cu lățimea unui modul de 5,4 m și înălțimea de un nivel, decalate succesiv, ca pe o tablă de șah. Zburdălnicia formei a fost motivată, în esență, de regulamentul maghiar pentru siguranța incendiilor („prețul” transparenței spațiale fiind o barieră antifoc între etajele a căror înălțime a fost mărită prin soluția consolei). Încăperile, create chiar ca niște cutii de această dată, se întind transversal în raport cu atriumul și conțin zonele de relaxare și chichineta; în paralel, ele îmbogățesc spațiul general și condițiile de transparență.

Structura casetată, datorită proiectării complexe, seamănă, de fapt, cu un sistem de elemente plasate unul în altul, deși aici nu se întâmplă așa: cutiile reprezintă sculpturalitatea spațială a fațadei, o trăsătură a unei structuri imaginate. Această soluție pare mai slabă prin raportare la complexitatea interioară reală a spațiilor, însă e mai

puternică dacă se compară cu o simplă imagine de fațadă, aplicată. La atrium, cutiile suspendate generează fluiditatea și porozitatea spațială, transcriind conceptul fațadei. Pe de altă parte, coeziunea între conceptul fațadei și universul spațial interior e întărită de efectul de omogenizare a culorii albe care limpește semnificațiile diferite ale pardoselilor, pereților, stâlpilor, ușilor și ferestrelor. Sculpturalitatea interioară și exterioară a acestui proiect depășește într-un mod inovativ paradoxul ireductibil dintre exteriorul care încearcă să transfere o semnificație și interiorul neutru de birou.

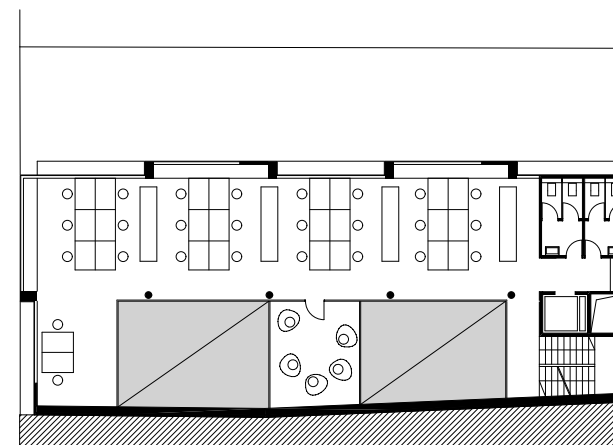
Două strategii

Se poate observa că pentru același program funcțional neutru s-au dat două răspunsuri cu atitudini radicale diferite - parțial datorită diferențelor care țin de condițiile de amplasare, de așteptările clienților și de abordările arhitecturale. În cazul proiectului realizat de Tomay și partenerii săi, cele două mase echilibrează strălucit situația spațială asimetrică, situație ce derivă din diferențele de înălțime ale volumetriilor apropiate de intersecție. Din atitudinea arhitectonică, din analiza configurației locului la extremele sale în primul rând s-a născut o arhitectură tăcută, dar care exprimă în același timp unica legătură cu situl. În cazul clădirii din Medve utca, dimensiunea redusă și poziția neobișnuită în structura urbană au făcut posibilă îndepărtarea față de tipologiile bine-cunoscute; clientul a solicitat și permis construcția unei reprezentări arhitecturale și a unui mediu de lucru unic, intenție căreia arhitecții i-au răspuns cu un concept curajos,

Clădirea de birouri
de pe str. Medve,
Budapesta

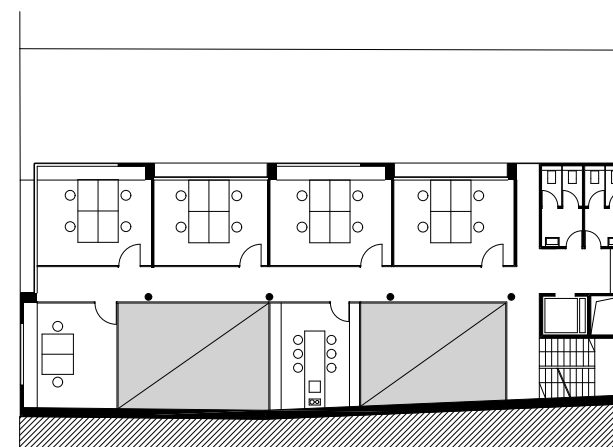
Office building on
Medve Street,
Budapest

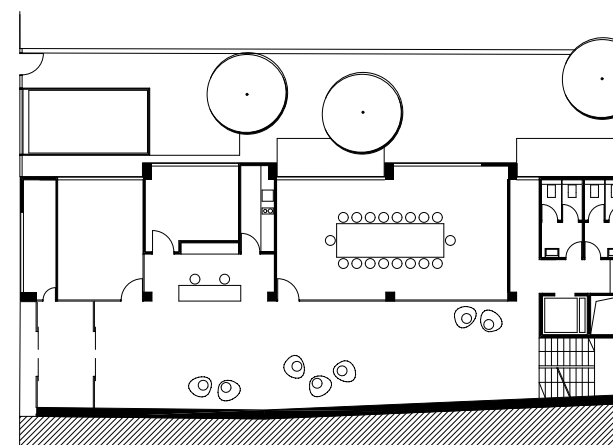
Plan etaj 2
2nd floor plan

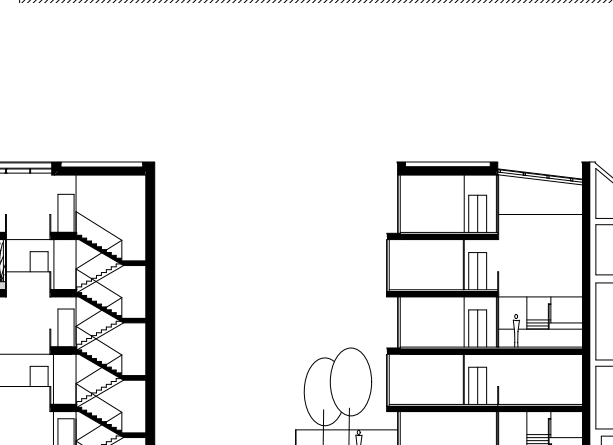
Plan etaj 1
1st floor plan

Plan parter
Ground floor plan

Secțiune caracteristică
Characteristic section

experimental și proaspăt, argumentat la nivelul formelor. Arhitecții au greșit un concept de organizare a formelor pe o situație urbană specială, generând o arhitectură cu o expresie evidentă, dar delicată, care poate fi în primul rând interpretată prin analiza genealogiei și coerenței formelor sale.

Dacă într-un caz vorbim despre masa clădirii, despre spații intermediare, scară, perete, fereastră, cornișă și acoperiș, în celălalt, arhitectura poate fi descrisă prin conceptele de unități-cutie, aparență de tip obiect, omogenitate, structura fațadelor și a spațiilor. Pe de o parte, putem vedea o arhitectură care afectează direct simțurile noastre (prin intermediul suprafețelor, scărilor, materialelor, trăsăturilor spațiale); pe de alta, putem observa un concept intelectual de bază, care, doar prin înțelegerea lui, permite reconstrucția intenției arhitecturale originale.

În timp ce strategia care derivă de la amplasament caută cel mai bun răspuns pentru locul respectiv, arhitectura bazată pe un concept

predefinit de organizare spațială aspiră la o inovare în domeniul formelor. Desigur, nimeni nu poate vedea aici strategii pure, ideale, deoarece abordarea speculativă poate fi ușor detectată chiar și la clădirea care derivă de la amplasament - dacă ne gândim la soluția sofisticată a deplasării planurilor ferestrelor - și viceversa: perceperea relațiilor spațiale în schimbare continuă la clădirea din Medve utca și eclipsează conceptul de organizare formală, iar prioritatea acordată senzației spațiului și a percepției intră, de fapt, în centrul atenției.

Considerând cele două clădiri într-un context mai larg, conceptele lor arhitecturale prezintă două atitudini radical diferite, iar această dualitate, deși simplificată în unele puncte, oglindește scena profesională contemporană din Ungaria. Pe de o parte, se pot găsi strategiile care reprezintă realitatea arhitecturii (de tipul locuirii, obiective, orientate spre context, reflexive); pe de alta, abordările abstracte (de tipul obiectului, motivate la nivelul formelor sau chiar bazate pe aspecte narative) care creează exemple incitante.

**Clădirea de birouri
de pe str. Medve,
Budapesta**

Office building on
Medve Street,
Budapest

CREDITE & INFO / CREDITS & INFO

**Clădirea de birouri de la intersecția străzilor
Kacska și Gyorskocsi, Budapesta / Office building
on the corner of Kacska and Gyorskocsi streets**
Loc / Place: str. Kacska nr. 11, Budapesta, Ungaria /
 Kacska street 11, Budapest, Hungary
Arhitectură / Architecture: Tamás Tomay,
 Zoltán Galina, Zoltán Szabó
Structură / Structure: TM Janeda Kft.,
 János Volkai
Instalații / Installations: Oltvai Gépész Stúdió,
 András Oltvai
Beneficiar / Client: Elektro Coop Kft.
Suprafața terenului / Site area: 536 m²
Suprafața totală desfășurată / Gross area:
 2106 m²
**Perioada de proiectare și construire / Design
 and construction period:** 2005-2010
 Nominalizare pentru Ungaria la *Mies van der Rohe
 Awards 2011* / Hungarian Nominee at *Mies van der
 Rohe Awards 2011*

**Clădirea de birouri de pe str. Medve, Budapesta /
Office building on Medve Street, Budapest**
Loc / Place: Strada Medve 17, Budapesta,
 Ungaria / Medve Street 17, Budapest, Hungary
Arhitectură / Architecture: 3h architecture,
 Katalin Csillag, Zsolt Gunther
Colaboratori /
Collaborators: Orsolya Pataj (manager de proiect /
 project manager), Zsombor Fehér, Lilla Kántor,
 Bence Kertész, Rita Madarasi-Papp, Tímea Szarka
Structură / Structure: System Steel Tervező
 (inginer șef / head engineer: András Szabó)
Instalații mecanice / Mechanical engineering:
 OptiTerv (inginer / engineer: Albert Lovas)
Instalații electrice / Electrical engineering:
 SZETVILL Mérnöki Iroda (inginer șef / head engineer:
 László Szabó)
Construcție / Construction: Épszerk Pannónia
 Invest Építőipari Kft.
Beneficiar / Client: Geometria Ltd.
**Suprafața totală desfășurată / Gross
 area:** 1307 m²
**Perioada de proiectare și construire / Design
 and construction period:** 2010-2013

**NOTĂ: Acest articol a fost sprijinit de Bursa de
Cercetare János Bolyai a Academiei Maghiare
de Științe / NOTE: This paper was supported by the
János Bolyai Research Scholarship of the Hungarian
Academy of Sciences**

